

FÖRSAMLINGSINSTRUKTION

Gimo pastorat

”Ömsesidighetens mötesplats
med Kristus i centrum”

Prolog

Det var en gång tre kyrkor vid kanten av Olandsån. En å som till skillnad från de flesta åar rann sin egen väg och struntade rakt i att den strömmade mot norr. Helga Ugglan svävade ut ur sitt bo på kyrkvinden, bredde ut sina vingar och flög ut i det vackra landskapet. Hon såg de bördiga jordarna där sädesaxen böljade i vinden, hon hörde suset från de stora skogarna med de många gruvhålén. Hon såg de tre medeltida kyrkorna som låg som ett pärlband utmed ån, stenkyrkorna med sina små välskötta kyrkogårdar. Vid Ekeby kyrka såg Helga hur vaktmästaren rensade rabatterna i askgravlundén och hur hästarna stod och mumsade på en höttapp vid sitt rastställe, en kyrkobesökare stannade till och njöt av de vackra planteringarna. Så hörde Helga hur kyrkklockorna ringde till mässa i Skäffthammars kyrka. Hon såg hur kantorn kom hastande över de nyanlagda grusgångarna för att spela på församlingens välljudande digitala orgel. Vid Kyrkans hus såg Helga Ugglan hur barnen stöjade och lekte på sommarkul. Från fönstret i stora salen strömmade toner från "Kids Voices" repetitioner ut och vid klockstapeln såg Helga en grupp människor som skrattade och pratade. Det var kyrkorådet som inspekterade den nyrestaurerade klockstapeln efter att ha ätit sopplunch tillsammans i Kyrkans hus. Helga fortsatte sin flygtur och styrde sin färd mot sitt trygga bo ovan altaret i Hökhuvuds kyrka. Väl hemma på kyrkvinden summerade Helga sitt äventyr. Det är ett modigt litet pastorat jag har med kompetenta och flexibla medarbetare, engagerade förtroendevalda som tillsammans tar sig an framtidens spännande utmaningar för att växa och utvecklas som kyrka tänkte Helga när hon sakta vaggades till sömns av tonerna från den gamla barockorgeln som snart skulle renoveras.

Inledning

I samarbete mellan anställda, förtroendevalda och andra intresserade har församlingsinstruktionen utarbetats med utgångspunkt i visionen att Gimo pastorat ska erbjuda: "En ömsesidighetens mötesplats med Kristus i centrum. Våra församlingar ska vara öppna och välkomnande. En kyrka där människor får växa och där vi visar på Guds kärlek och närvaro genom den heliga Anden." Vi har fördjupat vår omvärldsanalys genom att inhämta statistik, intervjua kommunalråd och tagit del av kommunens omvärldsanalys. Kyrkorådet har behandlat och överlämnat församlingsinstruktionen till kyrkofullmäktige för fastställande.

Församlingsbeskrivningar

Skäffthammar-Hökhuvuds församling ingår i ett pastorat tillsammans med Ekeby församling. Skäffthammar-Hökhuvuds församling rymmer tätorten Gimo men är också en utpräglad landsbygdsmiljö. Hökhuvuds kyrka ligger vackert intill Olandsån omgiven av åkrar och ängar. Kyrkan och församlingshemmet är en naturlig samlingspunkt för folket i byarna kring Hökhuvud. Skäffthammars kyrka ligger centralt placerad men ändå i utkanten av Gimo belägen invid Olandsån. I anslutning till kyrkan ligger Kyrkans Hus som rymmer pastoratets administrativa lokaler med pastorsexpedition, kontor och personalutrymmen men också verksamhetslokaler och samlingslokal.

Ekeby församling är en utpräglad landsbygds församling med Ekeby kyrka som ligger i den lilla kyrkbyn omgiven av skogar och åkrar intill Olandsån.

Fördjupad omvärldsanalys

Gimo pastorat är ett vidsträckt pastorat med ca 3900 innevånare som hålls samman av den "blå" tråden Olandsån och väg 288. Utbyggnaden av väg 288 innebär goda kommunikationer och

Gimo pastorat Församlingsinstruktion

möjliggör en ökad livskvalité för många då man kan välja att bo och leva i en lantlig, småskalig miljö och samtidigt ha tillgång till Uppsala och Stockholmsregionens arbetsmarknad.

I Gimo pastorat finns ca 2650 kyrkotillhöriga, 70,5% av befolkningen tillhör Svenska kyrkan. Gimo är pastoratets centralort, en ort där flertalet av våra medlemmar lever, bor och verkar. Sandvik Coromant med sina ca 1500 anställda utgör pastoratets största arbetsplats och skapar tillsammans med vårdcentral och skolor en stor inpendling till Skäfthammars -Hökhuvuds församling. Gimo räknas av Östhammars kommun som en tillväxtort, en ort med trygga boendemiljöer där kommunen arbetar målmedvetet för att skapa fler bostäder och kunna erbjuda en mångfald av boenden. Östhammars kommun har under en längre period brottats med en åldrande befolkning och under 2000 talets första decennium minskade barnafödandet, men de senaste åren har man sett att barnafödandet ökat. I Gimo finns öppen förskola, förskolor, två grundskolor, grundsärskola och två gymnasier där antalet sökande ökat de senaste åren. Gimo pastorat har ett sedan länge uppbyggt samarbete med såväl grundskola som gymnasium där vi medverkar i såväl krisberedskap som skolkyrka samt språkträning för SFI. I Gimo finns också daglig verksamhet för människor med psykiska funktionsvariationer där en samverkan med församlingarnas diakonala arbete växt fram och utvecklats de senaste åren. I Ekeby församling finns en förskola och ett fritids samt grundskola åk 1-3. Relationerna mellan skola och församling är mycket goda och vi hoppas att kommunen fortsätter investera i verksamheten och håller landsbygden levande, det finns småföretagare och ett mycket livaktigt föreningsliv, bygdegårdsförening med museum, idrottsförening med egen idrottsplats och elljusspår och en stark LRF förening.

Även i Gimo finns ett blomstrande föreningsliv med goda möjligheter till idrott av olika slag, fotboll, skidor, ishockey, sport- och nyrenoverad simhall, konstgräsplan och ridhus. Det rika föreningslivet kan ibland leda till konkurrens om barn och ungas tid, men ett visst samarbete finns för att undvika verksamhetskrockar. Vanan att vara föreningsaktiv spiller också över på engagemanget för kyrka och församling något som gör att vi tror på ett fortsatt stort och engagerat intresse för kyrkan och att det även i framtiden finns förtroendevalda som är beredda att axla ansvaret för pastoratets ledning.

Analys

Områden som pastoratet prioriterar är mission, att sprida evangelium till nutidsmänniskan, inte enbart genom ord utan också genom handling. Vi ser ett tydligt behov av att fortsätta utveckla och förstärka kyrkans närvaro i det offentliga rummet och skapa fler och nya mötesplatser där evangelium och kyrkliga traditioner kan möta nutidsmänniskan. Det finns även ett fortsatt behov av diakonala satsningar från stödjandeverksamhet för barn och familj, till diakoni för att bryta ensamhet och isolering bland den ökande gruppen av 65+

För att bibehålla ett levande Gudstjänstliv och skapa en bredare delaktighet bör fortsatta satsningar ske inom musikverksamheten med fokus på körsång. Det finns också ett fortsatt behov av andlig fördjupning och undervisning för människor, då många av de nya grupper som vi i pastoratet kommer i kontakt med har en grund kunskap om kristen tro och kristet liv.

Våra förutsättningar att vara kyrka förändras med ett större behov av samverkan mellan lokalsamhällets ideella aktörer och det offentliga, likaväl som med skola, socialtjänst och andra stödjande samhällsfunktioner. Dessa nya samarbetsformer kommer och har redan skapat nya behov av volontärsarbete i pastoratet.

De utmaningar som Svenska kyrkan står inför i framtiden är ett sjunkande medlemsantal och ett fastighetsbestånd med stora underhållskostnader. I pastoratet finns en utmaning i att nå ut med

vårt budskap och hitta nya vägar för att förbli en relevant aktör i lokalsamhället och att hitta former för att fortsätta vara en naturlig del av församlingsmedlemmarnas vardag. Ett självklart val vid livets stora skeenden.

För att kunna möta dessa behov behöver pastoratet en kompetent och välmående stab av medarbetare och förtroendevalda. En annan stor utmaning i framtiden är rekrytering, då tillgången på kompetenta medarbetare är svag och konkurrens om kyrkliga nyckelkompetenser är stor. Det finns därför ett fortsatt behov av att målmedvetet arbeta med kompetensutveckling, tydlig verksamhetsuppföljning och verksamhetsutveckling för att säkerställa att vi också i framtiden är ett pastorat i framkant, en attraktiv arbetsplats där medarbetare kan växa och utvecklas i samklang med kollegor, volontärer, förtroendevalda och församlingsmedlemmar.

Pastoralt program

”Ömsesidighetens mötesplats med Kristus i centrum”, detta är målet för allt arbete i Skäfthammar-Hökhuvuds & Ekeby församlingar. Att vara en öppen och välkomnande kyrka där människor får växa och där vi visar på Guds kärlek och närvaro genom den heliga Anden och Andens kraft.

- ❖ Att i Gudstjänsten möta Kristus i ord och handling
- ❖ Att förverkliga Kristi kärlek i diakonin
- ❖ Att växa i tron genom undervisning
- ❖ Att ”gå ut och gör alla folk till lärjungar” genom mission

Gudstjänsten

Gudstjänsten skall vara centrum för församlingarna kristna liv. Detta innebär inte bara att föra fram budskapet i ord, utan också i handling.

Under kyrkoåret firas söndaglig huvudgudstjänst i Skäfthammar- Hökhuvuds församling. Högmässa firas vanligtvis varje söndag. Under juli och första delen av augusti sammanlyses Huvudgudstjänsten i Skäfthammar-Hökhuvuds församling udda söndagar till Ekeby församling. Veckomässa firas regelbundet i Skäfthammar Hökhuvuds församling med vissa inskränkningar under sommarmånaderna.

I pastoratets minsta församling Ekeby finns ett regelbundet gudstjänstliv men huvudgudstjänst firas inte varje söndag. Högmässa firas vanligtvis alla udda söndagar samt helgdagar med avsteg för julotta, långfredag och minnesgudstjänst då Gudstjänst firas.

”Gudstjänsten i centrum” skall alltså innebära att gudstjänsterna planeras noggrant, gärna i samarbete med kyrkvårdar. Ett gott mottagande, psalmer, predikan och böner bildar en helhet. Kyrkvårdarnas, körernas, konfirmandernas och kyrkobesökarnas delaktighet i gudstjänsten bidrar till att visa på att lekmännen är viktiga för Gudstjänstens dynamik.

Vi vill fira gudstjänster som tar tillvara barn och ungas erfarenheter samt ge möjlighet för stressade vuxna att finna ro och ge människor med olika bakgrund, härkomst och livsvillkor möjlighet att växa i sin kristna tro.

Diakoni

Diakonin är en viktig del av arbetet i församlingen och syftar till att i praktiken förverkliga Kristi kärlek till de människor som vistas i vårt pastorat, att finnas till för sin medmänniska. Det diakonala perspektivet ska finnas med i alla församlingarnas grupper och verksamhet. Diakonin är ett uttryck för församlingarnas engagemang i individens utsatthet och utmaningar.

Diakoni ska bedrivas samhällsinriktat och samtidigt individuellt vid varje tidpunkt, då behov till hjälp blir synliggjort. De diakonala behoven kan ibland vara svåra att upptäcka i våra församlingar, men där människor behöver hjälp och stöd till självhjälp, skall tillgängliga resurser satsas. Våra diakonala omsorger skall erbjudas de som står utanför ett socialt nätverk, inte minst vid sjukdom och vid social kris.

Kyrkans människosyn är viktig. Empati, respekt och egenvärde är centrala ord, människan är Guds avbild. Vi delar alla samma liv. Alla lever vi mer eller mindre i olika livsperioder i utsatthet. Vissa perioder kan vara mer utsatta, till exempel vid skilsmässa, sjukdom, missbruk, arbetslöshet. Församlingen skall, så långt tystnadsplikten bjuder, samarbeta med andra instanser i samhället som har till uppgift att bistå människor i olika nödsituationer. Särskilt viktigt är det att pastoratets präster erbjuder självvård och att medarbetare och frivilliga har en självvårdande hållning till människor som vi kommer i kontakt med. I mötet med medmänniskan kommer Kristus oss till mötes. Därför kan varje verkligt möte, bli ett möte där förlåtelse och helande sker.

Undervisning

Behovet av undervisning i kristen tro är stort. Det är glädjande att efterfrågan på undervisning har ökat de senaste åren. Undervisningsmetoderna varierar beroende på målgrupp, från det enskilda samtalet, till dialog i grupp och predikan.

Församlingarnas ansvar för undervisning i kristen tro omfattar alla åldrar. En undervisning som tar sin början redan i mötet med dopföräldrar och fortsätter genom barn och ungdomsarbetet där konfirmandundervisning ger möjlighet till fördjupad kunskap. Vårt konfirmandarbete sker i enlighet med de nationella riktlinjerna och följer pastoratets konfirmandhandlingsplan som revideras kontinuerligt.

Kyrkan är närvarande i världen främst genom troende lekmän som söker förverkliga Guds vilja genom att leva sitt liv och utföra sitt arbete väl. De kristnas liv är i stor utsträckning den sekulariserade människans Bibel. Genom predikan och studier skall denna aspekt av lekmanapostolatet framhävas. Församlingarna erbjuder undervisning genom bibelstudier, vuxenväg till tro, meditationer och föreläsningsserier som öppnar vägen till fördjupad tro och andlig mognad.

Mission

Missionsuppdraget kommer från Jesus Kristus:

”Gå ut i hela världen och gör alla folk till lärjungar. Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er.” Och Jesus har lovat vara med: ”Se jag är med er alla dagar till tidens slut.”

Missionsuppdraget i våra församlingar ska handla om att sprida det goda och glada budskapet om Jesus Kristus. Att vi med stolthet är kulturbärare som har till uppgift att föra den kristna traditionen vidare och att vi vet oss vara omslutna av Guds kärlek och få ta emot den förlåtelse som gäller alla.

Därför är grunden för all vår verksamhet att göra kyrkan och vår tro begriplig, verklighetstrogen och närvarande i vår omgivning. Det är viktigt att medarbetare, frivilliga och förtroendevalda försöker vara ett föredöme, ett stöd, en hjälp i tillvaron och välkomnar alla som bor och vistas inom pastoratets gränser. Det är viktigt att skapa mötesplatser för dialog och samtal mellan barn, ungdomar, vuxna och äldre där de kan mötas och förhoppningsvis rasera murar och fördomar. Det är även viktigt att vi använder oss av den unika väg till tro som musikens språk erbjuder - att genom musiken, i gudstjänsten och körerna få vara en väg in till möjligheten att forma en personlig tro. Som ett led i missionsuppdraget vill vi söka nya vägar via sociala medier, webb, app och andra nya kommunikations former för att informera och nå ut.

Verksamhet på andra språk

I omvärldsanalysen har det framkommit att Östhammars kommun är finskt förvaltningsområde och att vi i vårt pastorat har församlingsbor med rötter i Finland. Församlingen har ett ansvar för de inom vårt geografiska område som är finsktalande. Gudstjänster på finska firas i samband med de stora högtiderna. Församlingen ansvar också för att erbjuda undervisning, diakoni och mission till våra finsktalande medlemmar.

Verksamheten bland teckenspråkiga sker i samarbete med stiftsorganisationen.

Formalia som domkapitlet reglerar

Kyrkliga uppdrag och befattningar

Prästtjänster skall vara minst två
Kyrkomusikertjänsten är en kantorstjänst

Telefonsjälavården

Vi medverkar i stiftets telefon själavård

Antalet huvudgudstjänster där nattvard ingår firas

Högmässa firas vanligtvis varje söndag i Skäfthammar Hökhuvuds församling med undantag för perioden juli och första halvan av augusti då vi sammanalysar till Ekeby församling udda söndagar. Gudstjänster och mässor firas också i samband med kyrkans stora högtider

Högmässa firas vanligtvis varannan söndag i Ekeby församling minst 20 gånger per år.
Gudstjänster och mässor firas också i samband med kyrkans stora högtider

Konfirmandhandlingsplan

Konfirmandhandlingsplan är upprättad och revideras kontinuerligt

Barnkonsekvensanalys

Under arbetet med revidering av FIN har barnperspektivet funnits med som en röd tråd. Prologen var för oss ett sätt att göra församlingsinstruktionen lite mer tillgänglig för barn. Om vi har lyckats får framtiden utvisa. Men de barn som fått ta del av prologen så har de förstått att det är ett dokument som berättar om allt vi gör och ska göra i våra församlingar.

Giltighet

Denna församlingsinstruktion gäller från och med 2020 och skall tagas upp för revision vid byte av kyrkoherde eller annan genomgripande förändring av pastoratets organisation dock senast 2024.